

SBS DISCOVERY RADIO
VD
Staffan Rosell
0708-821 353
staffan.rosell@sbsdiscovery.se

REMISSVAR

Datum
2015-03-20

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar: Från analog till digital marksänd radio – En plan från Digitalradiosamordningen (SOU 2014:77)

SBS Discovery Radio har beretts tillfälle att yttra sig i rubricerat ärende och lämnar härmed följande synpunkter.

Generella kommentarer till Digitalradiosamordningens förslag

SBS Discovery Radio välkomnar Digitalradiosamordningens betänkande. *Från analog till digital marksänd radio – En plan från Digitalradiosamordningen* stakar ut hur övergången från FM till marksänd digitalradio kan ske successivt och på ett samhällsekonomiskt ansvarsfullt sätt. Genom att förverkliga samordnarens förslag kan radions framtid säkras och säkerställa att mediet förblir livskraftigt.

Förslaget ökar mångfalden och utbudet

SBS Discovery Radio ställer sig särskilt positiva till att Digitalradiosamordningen lagt fram en plan som kommer resultera i ökad mångfald och ett bredare radioutbud i hela landet. Det faktum att dagens analoga tillstånd är lokala och att det saknas utrymme på FM-bandet för nya kanaler, medför tydliga begränsningar för radion som medium. Detta gör att det idag råder markanta skillnader i landet avseende vilka och hur många kanaler som finns tillgängliga. Digitalradiosamordningens förslag innebär dock att trösklarna för etablerandet av nya kanaler och programtjänster blir betydligt lägre samt att de kommersiella aktörerna kommer kunna erbjuda sina kanaler över hela landet.

Vidare skulle Digitalradiosamordningens förslag innebära att de kommersiella aktörerna kan erbjuda ett betydligt mer varierat och specialiserat utbud med fler program och stationer som vänder sig till specifika målgrupper. Idag är detta på grund av lönsamhetsskäl omöjligt då radiomarknaderna är för små. Detta skulle ändras med digitalradio då de kommersiella aktörerna kan nå en större publik och därmed också öka annonsintäkterna.

Minimala samhällsekonomiska risker

Digitalradiosamordningen har presenterat ett finansieringsförslag som innebär att de samhällsekonomiska riskerna blir minimala. Enligt betänkandet ska Public Service finansiera kostnader associerade med övergången genom ett lån hos Riksgälden medan de kommersiella aktörerna, precis som i dagsläget, ska stå för sina egna kostnader.

Därtill kommer marksänd digitalradio på sikt att medföra lägre kostnader än de nuvarande FM-sändningarna. Den digitala tekniken innebär klart lägre distributionskostnader, bland annat genom att sändningarna är mindre energikrävande. Vidare dra digitalradiomottagarna drar mindre energi än de traditionella FM-radiomottagarna. Med andra ord gynnas både radiobolagen och lyssnarna. På kort sikt kommer övergången medföra engångskostnader för lyssnarna, men i takt med teknikutveckling

och ökad efterfrågan kommer priser att pressas och utbudet bli ännu större. Redan idag finns det flera digitalradiomottagare på marknaden som kostar under 500 kronor och adaptrar till bilradio för cirka 1000 kronor. I en nära framtid lär dessutom digitalradio bli standard i nya bilar. Det är också viktigt att framhålla att vi idag har en hög omsättningshastighet på elektronikprodukter. Därmed förefaller det helt odramatiskt att förutsatta att lyssnarna under en övergångstid på minst sju år hinner skaffa sig mottagare som kan ta in digitalradio. Sammantaget kommer övergången till digitalradio att kosta väsentligt mindre än övergången från analog till digital television.

Andra länder i Europa visar vägen

I betänkandet poängterar Digitalradiosamordningen att flera andra europeiska länder har gått före i omställningen från analog till digital radio. Dessa länder är exempel på att det finns ett internationellt intresse för marksänd digitalradio och att tekniken fungerar.

Med tanke på att Sverige strävar efter att vara ett av världens ledande länder på IT-området, finner SBS Discovery Radio det underligt att flera andra europeiska länder redan har fattat politiska beslut om en övergång till marksänd digitalradio medan Sverige förblir i startgroparna.

På Radiodays i Milano i mars 2015 samlades radiobranschens aktörer från hela Europa. Under dessa branschdagar delades de europeiska länderna in i fem grupper baserat på hur långt de har kommit i digitaliseringen. I den första – ”digital leaders” – återfanns Danmark, Norge, Schweiz och Storbritannien. Sverige hamnade först i den fjärde kategorin – ”wait and see” – eftersom det saknas ett avgörande politiskt beslut för en övergång från FM till digitala sändningar.

I vårt grannland Norge lyssnar idag drygt 50 procent av radiolyssnarna på digital radio varje dag och 52 procent av de norska hushållen har en digitalradiomottagare. Målen för en släckning av det analoga FM-nätet är därmed uppfyllda och en släckning väntas ske år 2017.

Radio via internet kan inte ersätta marksänd radio

Digitalradiosamordningens betänkande konstaterar kortfattat att andelen radiolyssnare via internetbaserade tjänster fortfarande är relativt låg men ökar. SBS Discovery Radio välkomnar att allt fler lyssnar på radio via webben. SBS Discovery Radio lanserade år 2012 den internetbaserade musikappen Radioplay för att skapa en internetbaserad plattform för samtliga våra kanaler. Webbradios genomslag har tillgängliggjort ett enormt utbud av radio från hela världen.

Radio via internet kan dock inte ersätta radiosändningar i ett marknät. Existerande mobilnätets kapacitet och den täckning som erbjuds lyssnarna räcker inte till. Kapaciteten som krävs att via internet hantera dagens närmare sex miljoner lyssnare som spenderar två timmar per dag på radio är enorm. Infrastrukturen skulle därför behöva byggas ut väsentligt, särskilt längs våra vägar, då en stor del av radiolyssnandet sker i bilen.

Därtill är det av stor vikt att radiolyssnandet förblir gratis, det vill säga att det inte krävs bredbandsabonnemang, och att det går att lyssna på radio även på platser som saknar internetuppkoppling eller vid tillfällen när internet inte fungerar. Det handlar om att det ska gå att lyssna på radio vid kriser som till exempel stormen Gudrun när en stor del av Sverige var strömlöst under lång tid.

Förlängning av nuvarande tillstånd skapar stabilitet och förutsättningar

SBS Discovery Radio delar Digitalsamordningens bedömning att övergången till digital marksänd radio är en stor omställning som fordrar stabila förhållanden och förutsebarhet.

Vi stödjer därför förslaget att de aktörer som innehar tillstånd att sända analog radio ska få en möjlighet att förlänga sina tillstånd när dessa löper ut den sista juli 2018. Det ska ske utan krav på betalning av sändningsavgift, förutsatt att tillståndsinnehavaren bedriver digitala sändningar i det aktuella sändningsområdet.

Utredningen föreslår, som ett alternativ till förlängning av befintliga sändningstillstånd, en tidigareläggning av processen för tillståndsgivning av de tillstånd som ska gälla från 1 augusti 2018. Även om detta förslag i någon mån skulle bidra till minskad osäkerhet bidrar det inte på något substantiellt sätt till att underlätta för de kommersiella radioaktörerna att övergå till digitala sändningar. Förslaget om tidigarelagd tillståndsgivning kan därför, enligt SBS Discovery Radios uppfattning, inte ses som ett alternativ till utredningens huvudförslag om avgiftsfri förlängning av befintliga sändningstillstånd.

SBS Discovery Radio vill framhålla, vilket också belyses i betänkandet från Digitalradiosamordningen, att det kommersiella värdet på de sändningstillstånd som enligt nu gällande lagstiftning ska fördelas kommer att vara väsentligt lägre än den summa som dagens sändningstillstånd inbringar till staten. Det främsta skälet till detta är den korta tillståndspanoroden och det faktum att total nedsläckning väntar vid tillståndspanorodens slut. Ett annat skäl är att de företag som ska ge anbud på lediga sändningstillstånd inte kommer att kunna utgå från att man får ett enda tillstånd. Ett enstaka eller några få tillstånd, eller till och med ett flertal men olämpligt fördelade tillstånd, motiverar endast mycket låga anbud. Mot denna bakgrund vill vi framhålla att det inte går att dra några som helst slutsatser om framtida anbuds nivåer utifrån erfarenheterna av de anbuds nivåer som gällt vid fördelningen av de tillstånd som fördelats hittills.

Förlängning av tillstånd undanröjer skadeståndsrisk

Utöver redan anförda argument finns ytterligare ett viktigt argument för en avgiftsfri förlängning av befintliga sändningstillstånd. Med detta förslag undviker staten nämligen de risker det innebär att låta gällande tillstånd upphöra år 2018.

I förarbetena till nu gällande lagstiftning framhålls risken för att staten kan bli skadeståndsskyldig i samband med att de tidigare, i praktiken eviga, tillstånden blir tidsbegränsade, se SOU 2008:96, s. 60. Även JK har framfört likande varningar.

Den kommersiella radions branschorganisation, RAB, har låtit utreda skadeståndsfrågan. Dessa utredningar har lett till slutsatsen att det finns juridisk grund för skadeståndsanspråk. SBS Discovery Radio har emellertid hittills valt att avvakta med att framställa sådana anspråk på staten i syfte att underlätta en pragmatisk lösning av den typ som en avgiftsfri förlängning av befintliga tillstånd skulle innebära.

Skulle förslaget om avgiftsfri förlängning av befintliga tillstånd falla återaktualiseras skadeståndsfrågan. Det är varken i statens, radiolyssnarnas eller de kommersiella radioföretagens intresse. Detta talar för avgiftsfrihet på de förlängda tillstånden.

SBS DISCOVERY RADIO

VD

Staffan Rosell

0708-821 353

staffan.rosell@sbsdiscovery.se

REMISSVAR

Datum

2015-03-20

Större ansvar för Public Service

Enligt Digitalradiosamordningens förslag kommer Public Service att tilldelas en egen mux, vilket innebär en möjlighet att sända betydligt fler kanaler än idag. SBS Discovery Radio har inga invändningar mot att Public Service tilldelas en egen mux, men med en drastisk ökning av antalet kanaler ökar Public Service möjligheter att konkurrera med de kommersiella aktörerna. Därför måste denna utökade kapacitet följas av en lämplig reglering som säkerställer att de kommersiella radioaktörernas möjligheter att konkurrera med Public Service inte försämras jämfört med dagens situation. Denna fråga bör bli föremål för särskild behandling så snart Digitalradiosamordningens förslag realiserats.

Staffan Rosell

VD, SBS Discovery Radio